

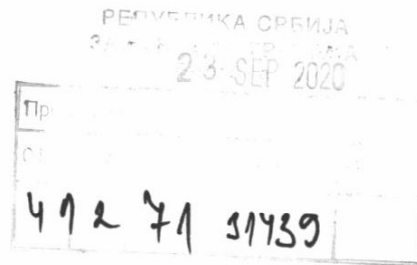

Влада Републике Србије
Министарство унутрашњих послова
Секретаријат
Одељење за обраду података, притужбе и
сарадњу са независним телима

d - 19.10.20

02/4 број: 072/3-156/20-5
Датум: 16.09.2020. године

РЕПУБЛИКА СРБИЈА
ЗАШТИТНИК ГРАЂАНА
Госпођа Наташа Тањевић
Заменица Заштитника Грађана

Марија Анђелић

Београд
ул. Делиградска бр. 16

Веза: Ваш бр. 412-71/20, дел. број 26954 од 10.08.2020.године

Поштована,

Поводом Вашег дописа упућеног Министарству унутрашњих послова Републике Србије, а у вези са садржајем Извештаја НПМ о посети Полицијској управи за град Београд, Полицијској станици Вождовац од 30.07.2020.год., обавештавамо вас да су пол. службеници Полицијске управе за град Београд, Сектора за материјално-финансијске послове, Сектора за људске ресурсе и Дирекције полиције са дужном пажњом размотрили наводе у вашем Извештају, извршили одговарајуће провере, о чему је након спроведеног поступка од стране пол. службеника Полицијске управе за град Београд сачињен посебан извештај, који вам се у смислу одговора, доставља у прилогу, а са чијом садржином се сагласила Дирекција полиције.

Планом Јавних набавки овог Министарства за 2020.год., под редним бројем набавки 23.2 предвиђена је јавна набавка „Радови на формирању просторија за обављање разговора и препознавање лица у полицијским станицама“, поступак јавних набавки је покренут, а у току је израда тендерске документације.

Обавештавамо вас да је од 2015.год. саставни део Програма стручног усавршавања полицијских службеника семинар по називом „РЕАСЕ модел за обављање службеног разговора“ који је намењен свим полицијским службеницима који примењују полицијска овлашћења и који има за циљ професионализацију начина на који се обавља разговор са сведоцима, жртвама и осумњиченим током предистражног поступка. Центар за полицијску обуку је у периоду 19-20.03.2020.год. планирао реализацију семинара за полицијске службенике ПУ за град Београд, ПУ у Ваљеву, ПУ у Лесковцу, ПУ у Панчеву и ПУ у Пожаревцу, али је обука одложена због епидемије вируса Корона. Узимајући у обзир све чињенице у вези ширења епидемије вируса Корона, чим се буду стекли повољни здравствени услови обука ће бити реализована.

Такође, напомињемо да је у оквиру Програма стручног усавршавања полицијских службеника Министарства унутрашњих послова као обавезни део наставе за све полицијске службенике који примењују полицијска овлашћења предвиђена и настава на тему „Рад полиције са мањинским, маргинализованим и социјално рањивим групама“ са чијом реализацијом се у потпуности обрађује област поступања полиције са свим категоријама лица.

С поштовањем.

Прилог: Извешатај ПУ за град Београд.-

НАЧЕЛНИК ОДЕЉЕЊА

Dragan Šopović
Драган Шоповић

Република Србија
МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ПОСЛОВА
Дирекција полиције
Полицијска управа за град Београд
03.15 број 235-1175/2020
1. септембар 2020. године
Београд

ИЗВЕШТАЈ

о поступању по препорукама из извештаја Заштитника грађана број 412-71/2020 дел. број 26953 од 10.08.2020. године о посети ПС Вождовац у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ)

Заштитник грађана је актом број 412-71/2020 дел. број 26954 од 10.08.2020. године Кабинету министра унутрашњих послова доставио извештај број 412-71/2020 дел. број 26953 од 10.08.2020. године о посети ПС Вождовац дана 30.07.2020. године у обављању послова Националног механизма за превенцију тортуре (НПМ).

Циљ посете било је праћење спровођења препорука из извештаја о посети Европског комитета за спречавање мучења и нечовечног или понижавајућег поступања или кажњавања (СРТ) Републици Србији из 2017. године.

Поводом предметног извештаја, који је ПУ за град Београд од стране Дирекције полиције достављен дана 20.08.2020. године, затражен је извештај о поступању по препорукама за отклањање уочених недостатака и унапређење органа.

I

1. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује органима Републике Србије да направе засебан складишни простор за све заплењене предмете у свакој полицијској станици, почев од седишта полицијских управа. Истовремено, они треба да обезбеде да сво оружје и други предмети заплењени током кривичних истрага буду унети у посебан регистар и обележени на одговарајући начин (наводећи случај на који се односе) и одложени у засебан складишни простор. Заплењени уређаји за електро-шокове, боксери, палице за бејзбол, електрични продужни каблови и сл. никада не треба да се држе у просторијама у којима се саслушава или држи лице лишено слободе.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је утврдио да се по упућеној препоруци поступа, односно да у ПС Вождовац постоји посебна просторија намењена за чување привремено одузетих предмета по ЗКП-у, да се привремено одузети предмети обележавају на одговарајући начин (са знаком случаја на који се односе) а да се подаци о привремено одузетим предметима уносе у Књигу евиденције о одузетим предметима.

II

2. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се полицијски службеници редовно подсећају на основна начела, укључујући практичне вежбе. Надаље, свака употреба силе од стране службених лица за спровођење закона треба да буде правилно документована (опис чињеница, наведене све повреде, да ли је лице лишено слободе одведено у болницу, итд.)

*НАЛАЗ НПМ СА ПРЕПОРУКОМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је увидом у документацију о примени средстава принуде констатовао да се у истима не налазе писане изјаве лица над којим је примењено средство принуде у вези са околностима њене употребе и настанку повреда.

У вези са тим, НПМ је поновио свој став да би узимање писане изјаве од лица према коме је било примењено средство принуде у вези са околностима употребе и евентуалном настанку повреда, било неопходно за ваљану оцену оправданости и правилности употребе средстава принуде, нарочито када поред полицијских службеника и лица према коме су средства принуде употребљена, нема других сведока догађаја.

НПМ такође сматра да би писану изјаву требало узимати и од евентуалних сведока догађаја, како би поступак оцене оправданости и правилности употребе средстава принуде био спроведен на основу свих доступних чињеница и околности од значаја за давање такве оцене и на што објективнији начин.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 2

У допису ПС Вождовац 03.15.10.2 број 021-33/2020 од 31.08.2020. године је наведено следеће:

Поводом препоруке Комитета која се односи на узимање писане изјаве од лица према коме су примењена средства принуде у вези са околностима употребе и евентуалном настанку повреда, од стране начелника ПС Вождовац, донета је наредба о поступању полицијских службеника у складу са упућеном препоруком, којом је наложено да непосредни старешина полицијског службеника који је применио средства принуде, у поступку разматрања оправданости и правилности употребе, по потреби, обави разговор са лицем према коме су примењена средства принуде и од истог узме писану изјаву у вези са околностима употребе и евентуалном настанку повреда.

Такође, поменутом наредбом, полицијским службеницима Дежурне службе је наложено да у случајевима примене средстава принуде према лицу, истом уруче примерак обавештења о начину остављања права у вези са подношењем притужбе на поступање полицијских службеника.

III

3. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет понавља своју препоруку да министар унутрашњих послова, директор полиције и начелници полицијских управа пошаљу снажну поруку да је неадекватно поступање према лицима лишеним слободе противзаконито, непрофесионално и да подлеже одговарајућим санкцијама. Ову поруку треба понављати у одговарајућим

временским размацама на нивоу полицијских управа. Надаље, надлежни органи треба да обезбеде да сви наводи о неадекватном поступању буду предмет истраге, и да виши службеници сnose командну одговорност за своје обавезе.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је у свом извештају навео да од почетка године није било притужби на поступање полицијских службеника ПС Вождовац.

IV

4. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да органи Републике Србије делују тако да обезбеде да криминалистички инспектори обављају своје дужности у складу са одговарајућим одредбама Законика о кривичном поступку. У ту сврху потребно је редовно организовати стручно оспособљавање за ове службенике, које треба да обухвати одговарајуће технике саслушања и истраге, као и спречавање неадекватног поступања. Уопштено говорећи, Комитет жели да буде обавештен о различитим елементима који чине саставни део ригорозне процедуре запошљавања полицијских службеника. Надаље, органи Републике Србије треба да успоставе наменске просторије за саслушање, опремљене аудио и/или видео опремом за снимање полицијских саслушања.

***ПРЕПОРУКА НПМ из посете 30.07.2020. године**

НПМ је у извештају број 412-71/2020 дел. број 26953 од 10.08.2020. године, поновио препоруке наведене у извештају број 412-7/2020 дел. број 15276 од 08.05.2020. године када је посетио ПС Раковица, ПС Чукарица, ПС Звездара, ПС Палилула, ПС Врачар и ПС Земун, ПУ за град Београд.

НПМ је том приликом упутио препоруке Министарству унутрашњих послова да за полицијске службенике ПУ за град Београд организује обуке о циљевима и техникама саслушања и понашању током саслушања, да за потребе снимања саслушања у полицијским станицама ПУ за град Београд, службене просторије предвиђене за ту намену опреми одговарајућом техничком опремом, као и да за полицијске службенике организује обуке о поступању према лицима са менталним сметњама, с обзиром на утврђено стање у ПС Раковица, ПС Чукарица, ПС Звездара, ПС Палилула, ПС Врачар и ПС Земун, ПУ за град Београд.

У том извештају је наглашено да би у одговору о поступању по овим препорукама НПМ желео да добије детаљне и конкретне информације и то:

1. Да ли је програмом стручних обука полицијских службеника за 2020. годину предвиђено спровођење обуке криминалистичких инспектора полицијских станица у саставу ПУ за град Београд о техникама саслушања приликом испитивања осумњичених? На који начин ће се обука спроводити? За колико криминалистичких инспектора ПУ за град Београд је планирано да похађају наведену обуку?

2. Да ли су за 2020. годину планирана и опредељена средства за опремање техничком опремом посебних просторија за саслушање лица у полицијским станицама ПУ за град Београд? Колико средстава је предвиђено за те намене? Опремање којих полицијских

станица потребном техничком опремом за аудио и видео снимање поступака саслушања лица је планирано за 2020.годину?

НПМ очекује да ће у одговору Министарства унутрашњих послова бити обухваћене све полицијске станице ПУ за град Београд, па и ПС Вождовац.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 4

Поступање по наведеној препоруци, односно достављање детаљне и конкретне информације у вези са питањима под бројевима 1 и 2 из упућене препоруке је у надлежности Министарства унутрашњих послова (организовање обуке о циљевима и техникама саслушања и понашању током саслушања, организовање обуке о поступању према лицима са менталним сметњама и опремање службених просторија техничком опремом за аудио и видео снимање поступака саслушања лица).

V

5.ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет позива органе Републике Србије да обезбеде да сва лица лишена слободе од стране полиције, из било ког разлога, добију право да обавесте блиског сродника или треће лице по свом слободном избору о својој ситуацији од самог почетка лишења слободе (тј. од тренутка довођења у полицијску станицу). Такође, задржана лица треба да добију повратне информације о томе да ли је блиски сродник или друго лице обавештено о чињеници да су задржана.

***ПРЕПОРУКА НПМ из посете 30.07.2020. године**

ПС Вождовац ће у случајевима задржавања грађана у записник о задржавању унети податак о томе када је члан породице или блиско лице обавештено о његовом лишењу слободе.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 5

У допису ПС Вождовац 03.15.10.2 број 021-33/2020 од 31.08.2020. године је наведено следеће:

У вези са препоруком Комитета да се у случајевима задржавања грађана, у записник о задржавању уноси податак о томе када је члан породице или блиско лице обавештено о времену лишења слободе, донета је наредба о поступању којом је полицијским службеницима Дежурне службе, који воде поменути евиденцију, налаже поступање у складу са упућеном препоруком.

VI

6.ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет позива органе Републике Србије да предузму кораке да обезбеде да се право приступа браниоцу делотворно примењује од самог почетка лишења слободе од стране полиције.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

НПМ је утврдио да се у документацији налазе писмена обавештења о правима доведеног/задржаног/ухапшеног лица (међу њима и право да узме браниоца који ће присуствовати саслушању).

VII

7.ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да органи Републике Србије обезбеде да се начело лекарске поверљивости строго поштује. У том циљу и у складу са тим треба адекватно изменити и допунити Упутство о поступању полицијских службеника према доведеним и задржаним лицима.

***ПРЕПОРУКА НПМ из посете 30.07.2020. године**

ПС Вождовац ће обезбедити да полицијски службеници у записнику о задржавању лица писмено констатују податак о томе да су на захтев лекара били присутни лекарском прегледу задржаног лица.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 7

У допису ПС Вождовац 03.15.10.2 број 021-33/2020 од 31.08.2020. године је наведено следеће:

Поводом препоруке Комитета да се у записник о задржавању лица констатује податак о томе да су полицијски службеници на захтев лекара присуствовали лекарском прегледу задржаног лица, донета је наредба о поступању којом се полицијским службеницима Дежурне службе, који воде поменути евиденцију, налаже поступање у складу са упућеном препоруком.

VIII

8.ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се свим задржаним лицима обезбеде информације, укључујући и у писаном облику на одговарајућем језику који разумеју, о својим правима од самог почетка њиховог задржавања.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је утврдио да се по упућеној препоруци поступа, што је утврђено увидом у документацију. При довођењу у полицијску станицу, лицу се уручује писмено „Обавештење о правима доведеног лица“, а затим и „Обавештење о правима ухапшеног/осумњиченог лица“, што лице потврђује својим потписом. Када се лицу саопшти да ће бити задржано, уручује му се писмено „Обавештење о правима задржаног лица“. У случају да лица одбију да приме ово обавештење или одбију да својим потписом потврде да су га примила, полицијски службеник на писаном обавештењу бележи да је лице одбило да прими писано обавештење или да је одбило да потписом потврди да га је примило.

IX

9. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да органи Републике Србије предузму делотворне кораке за стварање јединственог електронског система евиденције о задржавању лица који је свеобухватан и делотворан за евидентирање информација о времену које задржано лице проведе у полицијској станици.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је утврдио да се по упућеној препоруци поступа, што је утврђено увидом у записнике о задржавању лица, као и да постоји јединствен електронски систем евидентирања података од значаја за поступање према задржаном лицу и остваривању његових права током задржавања, у којем се евидентирају све информације о времену које задржано лице проведе у полицијској станици, као и све активности у вези са задржаним лицем.

X

10. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет препоручује да се предузму кораци како би се обезбедило да просторије за задржавање у полицијским станицама буду оспособљене за боравак дужи од неколико часова и да се обезбеде услови у смислу услова и хигијене, добро осветљене, чиста ћебад и душеци. Комитет би желео да буде обавештен о корацима које ће органи Републике Србије предузети да се такво стање обезбеди у свим посећеним полицијским станицама.

НАЛАЗ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је у свом извештају констатовао да просторије за задржавање у ПС Вождовац испуњавају неопходне стандарде (лежајеви опремљени постељином која делује чисто, доток природне светлости је добар, вентилациони систем је спроведен кроз просторије тако да је омогућен доток свежег ваздуха, јачина вештачког светла је задовољавајућа, хигијена такође задовољавајућа, постоји мокри чвор који је зидом одељен од остатка просторије као и лавабо са чесмом).

Такође је утврђено да постоји видео надзор и да се видео записи чувају у року не краћем од 30 дана.

XI

11. ПРЕПОРУКА СРТ

Комитет понавља своју препоруку да треба предузети кораке да се обезбеди да сва задржана лица добијају воду и храну, укључујући бар један комплетан оброк, у одговарајућим временским размацима, као што је предвиђено прописима Републике Србије. Такође, лица задржана у полицији 24 сата или дуже треба да имају могућност да изађу у шетњу.

*НАЛАЗ СА ПРЕПОРУКОМ НПМ из посете 30.07.2020. године

Тим НПМ је у свом извештају констатовао да се задржаним лицима први оброк обезбеђује након 6 сати, а уколико се задржавају дуже од 12 сати обезбеђују им се три obroка дневно, али да се исхрана свих лица, па и оних који се задржавају до 48 часова, састоји искључиво од конзервиране хране.

У вези са утврђеним, НПМ је упутио препоруку да ПС Вождовац свим лицима која се задржавају дуже од 12 сати обезбеди барем један комплетан оброк.

ПОСТУПАЊЕ ПО ПРЕПОРУЦИ 11

У допису ПС Вождовац 03.15.10.2 број 021-33/2020 од 31.08.2020. године је наведено следеће:

У вези са препоруком Комитета која се односи на то да се свим лицима која се задржавају дуже од 12 сати обезбеди барем један комплетан оброк, донета је наредба о поступању, којом се полицијским службеницима Дежурне службе задуженим за обезбеђење задржаног лица, налаже поступање у складу са упућеном препоруком.

У вези са наведеном препоруком истичемо следеће.

Чланом 37. став 2. Правилника о полицијским овлашћењима („Сл. гласник РС“, бр.41/2019) прописано је да ће се задржаном лицу обезбедити један оброк у року од шест сати од момента задржавања, а у случају да задржавање траје дуже од 12 сати, лицу ће се обезбедити три obroка.

Ставом 3. истог члана правилника, прописано је да се исхрана обезбеђује у складу са прописима Министарства о услугама исхране и смештаја.

За поступање по овој препоруци, изјашњење би требало затражити од Сектора за материјално-финансијске послове Министарства у чијем саставу се налази Одељење за организовање исхране и смештаја, које између осталих послова, врши и услуге пружања хране лицима лишеним слободе.

Прилог: Допис ПС Вождовац, ПУ за град Београд 03.15.10.2 број 021-33/2020 од 31.08.2020. године

ПОДНОСИЛАЦ ИЗВЕШТАЈА

потпуковник полиције

Тања Павловић

